

Pravopisné cvičení (Doplň vynechaná písmena a interpunkci.)

Ze Starých řeckých bájí a pověstí

__toupil do bludiště plného křižujících se chode__ temných jeskyň a __pletitých s__ ní. Théseus nakázal krajanům aby zůstal__ v cho__bách bl__ko v__chodu a sám se v__dal za Minotaurem. Na prvním sloupu uvázal nit a po cestě odv__jel z darovaného klu__ka. Tápal tmav__m__ chodbam__ a poplašen__ netop__ři mu b__l__ křídla__ do hlav__ procházel s__něm__ kde zdivo pra__kalo v pru__kém slunc__ a nořil se do vl__kých jeskyň__ kterých vanula pl__seň a hniloba. Všude bylo ticho jen m__ší občas přeb__hl__ cho__bou ukryval__ se před hrdinou do děr a pavouc__ prchal__ __potrhaných s__tí. Náhle proraz__l ticho burác__v__řev. Řvaní rostlo podobalo se hukotu ro__bouřeného moře i táhlému hromob__tí. Sloup__ v cho__bách se chvěl__ jako ve v__chřic__. Za ohb__m cho__b__ patřil Théseus Minotaura. Stál nad hromadou v__bělených kostí a potřásal obrovskou b__cí hlavou. Tělo měl l__ské ale nestvůrně vel__ké. __táhl po Théseovi ohromné chlupaté paže chtěl ho ro__mačkat. Théseus u__kočil jeho tlapám a netvor se pomalu a __těžka za ním obracel. Hrdina hb__tě máchl kouzelným mečem a zasáhl Minotaura přímo do srdce.

1. Napiš, kdo byl v řecké mytologii nejvyšším vládcem bohů a kde tito bohové sídlili.
2. Vyber, kdo nepatří mezi postavy řeckých bájí:
a) Herakles, b) Šalamoun, c) Afrodita, d) Hefaistos, e) Kain, f) Paris, g) Noe.
3. Vyber správnou odpověď. Penelopa byla:
a) věrná manželka Odyssea, b) bohyně krásy, c) bohyně války, d) manželka vládce podsvětí.
4. Doplň ustálená spojení jmény antických hrdinů:
a) pata, b) práce, c) muka
5. Napiš, jak se jmenují starořecké literární památky – Homérové eposy.
6. Urči stát, v němž se dnes nalézají památky Tróji:
a) Řecko, b) Itálie, c) Turecko, d) Egypt.

Když Prométheus poznal mocnou sílu země a vody, smísil hlinu s dešťovou vodou a vytvořil sochu prvního člověka, který se podobal bohům, a Pallas Athéna, bohyně jasného rozumu a moudrosti, vdechla neživé soše ducha a šedivá hlína rázem zřůžověla, začalo v ní náhle bušit srdce a doposud nehybné nohy a paže učinily první nesmělé pohyby.

7. Souvětí obsahuje:
a) 7 vět, z toho 3 věty vedlejší, b) 8 vět, z toho 6 vět hlavních,
c) 9 vět, z toho 4 věty vedlejší, d) 10 vět, z toho 5 vět hlavních.
8. Souvětí je: a) podřadné, b) souřadné
9. Slova *bohyně jasného rozumu a moudrosti* jsou:
a) vedlejší větou, b) volným přívlastkem, c) přístavkem, d) vsuvkou
10. Několikanásobné větné členy jsou:
a) *země a vody, ducha a šedivá hlína, srdce a doposud,*
b) *bohům, a Pallas Athéna, nohy a paže, země a vody,*
c) *vodou a vytvořil, rozumu a moudrosti, nohy a paže,*
d) *nohy a paže, země a vody, rozumu a moudrosti.*
11. Urči holý přísudek: a) *začalo*, b) *začalo v ní bušit*, c) *začalo náhle*, d) *začalo bušit*.
12. Urči přívlastky neshodné:
a) *země a vody, s vodou, člověka* b) *rozumu a moudrosti, bohům, srdce,*
c) *země a vody, člověka, rozumu a moudrosti,* d) *sílu, bohům, pohyby.*
13. Přívlastek postupně rozvíjející je:
a) *prvního člověka*, b) *šedivá hlína*, c) *doposud nehybné*, d) *první nesmělé.*
14. Zvýrazněná slova v textu jsou postupně v pořadí tyto slovní druhy:

- a) přídavné jméno – spojka – příslovce – příslovce – číslovka,
 b) přídavné jméno – zájmeno – příslovce – příslovce – číslovka,
 c) přídavné jméno – zájmeno – podstatné jméno – příslovce – číslovka,
 d) přídavné jméno – spojka – podstatné jméno – příslovce – číslovka.
15. Celé souvětí obsahuje:
 a) 7 přídavných jmen, z toho žádné měkké b) 8 přídavných jmen, z toho 1 měkké,
 c) 9 přídavných jmen, z toho 2 měkká, d) 10 přídavných jmen, z toho 3 měkká.
16. Slovo *zrůžověla* má:
 a) 9 písmen a 9 hlásek, b) 9 písmen a 10 hlásek, c) 8 písmen a 9 hlásek d) 8 písmen a 10 hlásek.
17. Správný tvar 2. pádu slova *Prométheus* je:
 a) *Prométheua*, b) *Prométheusa*, c) *Prométheuse*, d) *Prométhea*.
18. Slova příbuzná se společným kořenem jsou:
 a) *nosík, nosič, přínos, nosnice*, b) *nositel, nosní, podnos, nosit*,
 c) *přínos, nositel, nosnice, podnos*, d) *odnést, nosit, nosovka, nosný*.
19. Dva kořeny jsou ve slovech:
 a) *nerozhodnost, přežvýkat, mrazuvzdorný, souvisle*,
 b) *málokdy, nouze, vycházka, stromořadí*,
 c) *samouk, vysokozdvížený, blahopřát, sedmikráska*,
 d) *nevyzradil, poukázat, soustředěně, pourazový*.
20. Podstatná jména hromadná jsou:
 a) *listí, ráhnoví, borůvčí, nádobí*, b) *křoví, zastavení, loďstvo, mužství*,
 c) *kamení, kvítí, klíče, lidstvo*, d) *stavení, rostlinstvo, příušnice, krmení*.
21. Synonyma nejsou:
 a) *lehce – snadno*, b) *chlapec – kluk*, c) *běžet – utíkat*, d) *klobouk – čepice*.
22. Slovesa dokonavá nejsou:
 a) *pošlete!, prohlédli si, zavolej!, roztát*, b) *rozkládají, vzpomeňte si!, zvolit, vyhledala*,
 c) *nezapomínejte!, spí, dotýkat se, hvízdal*, d) *zaplatil, smažte!, přát si, neházej!*
23. Mezi jazyky západoslovanské nepatří:
 a) slovenština, b) ruština, c) polština, d) čeština.

*Ty české rybníky jsou stříbro slité,
 žíhané temnem stínů pod oblaky,
 vloženy v luhy do zeleně syté*

*Tu sluka steskne v rákosí blíž kraje
 a kachna vodní s peřím zelenavým,
 jak duhovými barvami kdy hraje,
 se nese v dálce prachem slunce žhavým;
 chlad s dechem puškvorců lukami stoupá
 a s vůní otavy po kraji dýchá,
 vzduch mírně chlazen vlnami se houpá,
 a něco jako věčný stesk v tom vzdychá.*

24. Podle výstavby básně a jejího smyslu urči verš, který se nejlépe hodí na vynechané místo:
 a) *třpytí a blýskají se jako hvězdy*. b) *jsou krásné tak, že člověk žasne*.
 c) *jsou jako krajů mírné, tiché zraky*. d) *plavou v nich rybky velmi hbité*.
25. Vyber z následujících možností název básně:
 a) *Léto*, b) *Rybníky*, c) *Příroda*, d) *U řeky*.
26. Rozhodni, které tvrzení o básni platí:
 a) Básně zachycuje okamžité dojmy a postřehy, které jsou vyvolány pohledem na krajinu.
 b) Básně odsuzuje ničení krásné přírody, zejména vodních živočichů, vyjadřuje smutek.
 c) Básně oslavuje léto, rybaření, lidskou práci.
 d) Básně vyzdvihuje krásnou přírodu v protikladu k městu.
27. Básnický obrat *chlad... stoupá a ... dýchá* je:
 a) zvukomalba, b) personifikace, c) pranostika, d) alegorie.
28. Rýmové schéma básně je: a) a-a-b-c-, b) a-b-c-b-, c) a-b-b-a-, d) a-b-a-b-.
29. Rým je:
 a) pravidelné střídání přízvučných a nepřízvučných slabik,
 b) pravidelné střídání podobných slov/úseků v básni,
 c) zvuková shoda hlásek/slabik na konci verše,
 d) opakování podobných hlásek ve verši.